

HØRINGSNOTAT

Forslag til ændrede regler for arbejde med mindre varmepumper mv.

J.nr. 20225000991

Kemi
ANKA

Indledning

Arbejdstilsynet sendte den 13. januar 2023 udkast til ændring af bekendtgørelse om anvendelse af trykbærende udstyr og bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser i offentlig høring. Høringsfristen udløb den 13. februar 2023.

Udkastene er også blevet behandlet i Arbejdsmiljørådet, hvor arbejdsmarkedets parter er repræsenteret.

Arbejdstilsynet har d. 22. maj 2024 udstedt de to ændrede bekendtgørelser.

Følgende har fremsendt bemærkninger til Arbejdstilsynet:

- Maskinmesterskolen København
- VELTEK
- Dansk Fjernvarme
- Tekniq Arbejdsgiverne
- Varmepumpeindustrien VPI
- Dansk Køl og Varme
- Energibranchens Service Sammenslutning
- Eigil.dk

Alle høringssvar og Arbejdsmiljørådets udtalelse er vedlagt.

I det følgende refereres og kommenteres hovedindholdet i de modtagne høringssvar opdelt efter emner. Arbejdstilsynet kommenterer alene på indhold af relevans for den aktuelle høring.

Arbejdstilsynets bemærkninger er skrevet i kursiv.

Generelle bemærkninger

En væsentlig del af de høringssvar, som Arbejdstilsynet har modtaget, handler om aspekter ved anvendelse og håndtering af varmepumper og kølemidler, som vedrører kølemidlernes klima- og miljømæssige betydning.

Der henvises bl.a. til F-gassernes indvirkning på klimaet og de aktuelle problemstillinger med PFAS i miljøet.

Arbejdstilsynet har til opgave at sikre et sundt og sikkert arbejdsmiljø. De foreslåede ændringer af reglerne omhandler således alene sikkerheds- og sundhedsmæssige aspekter ved arbejde med mindre varmepumper mv. De klima- og miljømæssige aspekter varetages af de kompetente myndigheder på området.

Bemærkninger til de foreslåede ændringer

Forslag om at indføre et nyt certifikat tilpasset arbejde med anlæg type I under 5 kg kølemiddel

Varmepumpeindustrien VPI bakker op om forslaget om at indføre et nyt certifikat tilpasset arbejde på varmepumper, men undrer sig over, at grænsen for anvendelse af certifikatet er 5 kg kølemiddelfyldning og ikke 3 kg.

Grænsen for det foreslåede nye certifikat svarer til grænsen for, hvornår den harmoniserede standard DS/EN 378-2:2016 stiller krav om, at anlæg skal fabrikstestet med påfyldt kølemiddel. Varmepumper op til 5 kg ligner typisk hinanden både visuelt og teknisk.

Tekniq Arbejdsgiverne, Maskinmesterskolen København og Eigil.dk foreslår, at der findes et andet navn til det foreslåede nye certifikat for at undgå forveksling med VE-godkendelsesordningen og for at undgå forveksling mellem certifikat udstedt efter 1.A og 1.B i bilag 5.

Det foreslåede nye certifikat vil i bekendtgørelsen blive betegnet som "certifikat til arbejde med køleanlæg og varmepumpeanlæg type I med højst 5 kg kølemiddel".

Ændring af kravene til hvilke anlæg, som skal undergå et eftersyn

Maskinmesterskolen København, VELTEK, Dansk Fjernvarme, Varmepumpeindustrien VPI, Energibranchens Service Sammenslutning, Tekniq Arbejdsgiverne og Dansk Køl og Varme kritiserer forslaget om, at varmepumper med mere end 1 kg og op til og med 3 kg kølemiddelfyldning fritages for krav om eftersyn.

Tekniq Arbejdsgiverne og Varmepumpeindustrien VPI foreslår herudover, at energieffektivitet tænkes ind i eftersynet, og at kravene skærpes, så eftersyn ud over kontrol af kølekreds også indeholder service på de øvrige dele af varmepumpen. **Dansk Køl og Varme** foreslår ligeledes, at formålet med eftersynet udvides, så det også omfatter lækagekontrol.

Regulering af miljø og energieffektivitet ligger uden for Arbejdstilsynets ressort. Arbejdstilsynet har ikke mulighed for at fastsætte regler alene for at beskytte miljøet eller sikre en bedre energieffektivitet.

Arbejdstilsynet har til opgave at sikre et sikkert og sundt arbejdsmiljø. Det er Arbejdstilsynets vurdering, at det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt at sætte grænsen for eftersyn ved 3 kg.

Ændring af intervallet for eftersyn af anlæg

Varmepumpeindustrien VPI bakker op om forslaget om at ændre intervallet for eftersyn af varmepumper. **Energibranchens Service Sammenslutning** bakker op om forslaget, men foreslår samtidig, at det første eftersyn altid skal være efter 12 måneder uanset kølemiddelfyldning.

Dansk Køl og Varme og **Dansk Fjernvarme** kritiserer forslaget om at nedsætte hyppigheden af eftersyn af anlæg og anbefaler, at der bør være krav om eftersyn af anlæg ned til 1 kg hver 12 måneder.

Ændringen af eftersynsintervallet sker i forlængelse af klimaaftalen af 22. juni 2020. Arbejdstilsynet har ikke fundet arbejdsmiljøfagligt belæg for, at der skulle være en øget risiko for arbejdsmiljøet ved at ændre eftersynsintervallet for eftersyn af varmepumper med mellem 3 og 5 kg kølemiddelfyldning fra 1 til 2 år.

Skærpelse af uddannelseskravene for arbejde med anlæg med kølemidler i gruppe 1

Dansk Fjernvarme, Dansk Køl og Varme og **Maskinmesterskolen København** er positive over for forslaget om at skærpe kravet til, hvornår der er krav om uddannelse for arbejde på anlæg med kølemidler i gruppe 1.

Energibranchens Service Sammenslutning og **Varmepumpeindustrien VPI** bakker op og foreslår, at grænsen sættes under 1 kg.

Arbejdstilsynet kan oplyse, at bagatelgrænsen på 1 kg er foreslået ud fra en risikobetragtning og i forhold til, hvornår det vil være proportionelt at stille krav om arbejdsmiljøfaglig uddannelse.

Lempelse af uddannelseskravene for arbejde med anlæg med kølemidler i gruppe 2

Varmepumpeindustrien VPI, Energibranchens Service Sammenslutning og **Eigil.dk** bakker op om forslaget om at lempe uddannelseskravene for arbejde med anlæg med kølemidler i gruppe 2.

Dansk Fjernvarme anbefaler at fastholde kravet om uddannelse ved arbejde på anlæg med kølemidler i gruppe 2 og foreslår, at grænsen skærpes til 1 kg.

Dansk Køl og Varme foreslår, at den nuværende grænse for krav om uddannelse og certifikat for arbejde med kølemidler i gruppe 2 fastholdes ved 2,5 kg.

Det er Arbejdstilsynet vurdering, at der ikke er arbejdsmiljøfaglig belæg for at skærpe grænsen for arbejde med kølemidler i gruppe 2. Arbejdstilsynet vurderer samtidig, at der ikke sker en forøgelse af risikoen ved arbejde med anlæg med kølemiddel i gruppe 2 ved at kravet om uddannelse og certifikat starter ved 3 kg fremfor 2,5 kg.

Kravene til uddannelse i forbindelse med opstilling mv. af hermetisk lukkede anlæg (monoblok type)

Varmepumpeindustrien VPI bakker op om de foreslåede ændringer.

Dansk Fjernvarme og **Dansk Køl og Varme** bemærker, at hermetisk lukkede anlæg ikke er risikofrie at arbejde med og finder, at der fortsat bør være krav om uddannelse og certifikat for alt arbejde på hermetisk lukkede anlæg.

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at der ikke er arbejdsmiljømæssige risici i forbindelse med opstilling, montering og idriftsætning af hermetisk lukkede anlæg (monoblok type), som kan begrunde særskilte uddannelseskrav. Ifølge de gængse arbejdsmiljøregler vil der fortsat være krav om, at de ansatte får nødvendig oplæring og instruktion i at udføre arbejdet på en farefri måde.

Dansk Køl og Varme og **Egil.dk** bemærker, at der bør fastsættes en øvre grænse for, hvor store hermetisk lukkede anlæg (monoblok type), der må arbejdes på uden certifikat, og henviser bl.a. til anlæg med propan som kølemiddel på op til 50 kg.

Arbejdstilsynet kan oplyse, at større hermetisk lukkede anlæg (monoblok type) er omfattet af de almindelige regler i bekendtgørelse om anvendelse af trykbærende udstyr. Et hermetisk lukket anlæg med f.eks. propan som kølemiddel vil ved væsentlig mindre kølemiddelfyldning end de nævnte 20-50 kg være henført under kontrolklasse A eller B og derved omfattet af kravene om eftersyn og opstillingskontrol.

Øvrige emner

Indførelse af en tolerance på +/- 1 måned for rettidigt eftersyn

Energibranchens Service Sammenslutning og **VELTEK** foreslår at indføre en tolerance på +/- 1 måned for rettidigt eftersyn.

Det er Arbejdstilsynets vurdering, at der ikke er grundlag for at indføre mere fleksible intervaller for eftersyn.

Oprettelse af register

Tekniq Arbejdsgiverne foreslår, at der oprettes et register, hvor eftersyn af varmepumper kan registreres, så det er lettere at håndhæve kravene til eftersyn. **Dansk Fjernvarme** foreslår, at der oprettes et kommunalt eller nationalt register over alle køleanlæg og varmepumper.

Arbejdstilsynet kan oplyse, at ejernes anmeldepligt og myndighedens registrering af trykbærende udstyr, herunder af køleanlæg og varmepumper, blev afskaffet i forbindelse med privatiseringen af området i 2006/2007. Arbejdstilsynet finder ikke anledning til at genindføre kravet om registrering.

Begrænsning af certifikater til kun at omfatte arbejde på kølekredsen

Energibranchens Service Sammenslutning, Varmepumpeindustrien VPI og Tekniq Arbejdsgiverne foreslår, at der kun skal stilles krav om uddannelse og certifikat ved arbejde, der indebærer brud på kølekredsen.

Arbejdstilsynet fastholder, at arbejde på køleanlæg med opstilling, montering, idriftsætning, reparation, vedligeholdelse, eftersyn samt nedlukning, herunder tømning, kun må udføres af personer der har gennemført den arbejdsmiljøfaglige uddannelse og modtaget et certifikat. Arbejdet kan endvidere udføres af andre under instruktion som beskrevet i bekendtgørelsen. Arbejdstilsynet vurderer bl.a. at ikke-faglærte vil have svært ved at vurdere hvilke dele af en varmepumpe, der vedrører eller kan påvirke kølekredsen.